Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1336 — NGÀY THỨ TƯ 10 JANVIER 1923 — NGÀY 24 THÁNG MƯỜI MỘT ANNAM NAM NHẬM-TUẤT — NĂM THỨ 13

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN
ĐÔNG-PHÁP | NGOẠI-QUỐC
Một năm..... 12,00 ... 18,00
Sáu tháng..... 6,50 ... 8,00
Ba tháng..... 3,50 ... 4,50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0,05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn
(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)
閩新省六 報日中南
JOURNAL QUOTIDIEN
NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
PADERNER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 123-125-127 (1er étage)
A Bassac: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Maymou & Cie 5, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo đều đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA. Thăng Ly Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút

GIẢ MẶT TU-HÀNH GẠT DẠ TỪ-BI!

Một người Bắc-kỳ giả làm ông Cha đi phù-quyên của thập phương về cất nhà-thờ Đang-tông-Thanh Annam ở Saigon và Lục-tỉnh khá đề, nhứt là phần người giữ đạo Thiên-Chúa

Chớ trách sao người Nam-kỳ có khẩu truyền với nhau rằng người Bắc-kỳ phần nhiều dối-trá, lão-xược, gian-dảo, điêm-đàng, dầu đối với kẻ ăn người nghĩa, hạ cũng chẳng hề trái đạo tin-thành mà đãi. Bởi cớ, người Trung-Bắc, từ mấy năm sau đây, lần sang Nam-kỳ, lớp thì tìm thế sanh nhai độ nhựt, lớp thì chuyên công nầy nghề kia lập nghiệp, kẻ ra đường dã nhiều, ở chen lộn với người Nam-kỳ, mà người Nam-kỳ, tuy bề ngoài chẳng tỏ chối người Trung-Bắc là giống-nòi, đồng hương đồng-chưởng, chớ bề trong, thử hỏi lại từ nam-phụ lão ấu coi cả ai ưa người Trung-Bắc chăng? Lấy nội trong cái nết ăn thói ở của họ, là lúc thất sở cơ hàn, mồng-mếm lớn-cuối, chiều-lụy, trinh-thuận, hạ mình thời quá, đến đôi lỗi cái đã ra ngoài, làm cho người Nam-kỳ không chịu đặng; hoặc là lúc có sở làm ăn, dầu no lòng ấm cật, hay là có thể dư giả, thì họ lại trở tàng kiêu-căng, phách-lối, ăn nói hồ-đồ, dường như ý thế dọc ngang, không thấy người trước mắt; xấc xược thời-quá, làm cho đến đôi người Nam-kỳ chịu không nổi cái phách không phải lối của họ mà sanh lòng bỏ, cũng đủ làm chứng cớ. Nếu tôi chẳng e lời của tôi nói thẳng ra làm xao xiến lòng người cũng như rất đáy thân-ái làm xao động cả rừng liên-lạc của ba Kỳ một nước, tôi sẽ nói người Nam-kỳ ngô người Trung-Bắc có nữa con-mắt; nếu muốn lấy trong tình ý mà suy, thì lại càng rõ ràng hơn nữa, tôi sẽ dám nói — nói mà chẳng ngại-ngùn người nhơn, nói mà chẳng e chỗ sai lầm, chẳng sợ ăn-năn — rằng người Nam xem người Trung-Bắc như người ngoại-quốc không ăn nghĩa gì. Đã vậy lại còn hay dề ý coi chừng, đường như thấy có thăng điểm móc tới đứng kề bên mình vậy. Xét kỹ ra chẳng có nào khác hơn là có không ưa người Trung-Bắc xấc-xược ăn nói vô phép, gian-trá lòng dạ phân phúc, láo-xược lường gạt gian tham, đã đối không dân xứ nào bì kịp. Ngài ra sự ghét bỏ khi thị ngày nay chẳng kém gì sự trọng hậu kính vì ngày xưa vậy.

Mà thật từ mươi mấy năm xưa, người Nam-kỳ kính trọng người Trung-Bắc lắm, vì người Nam trong tay học thức, mà người Trung-Bắc thuở ấy vào đây phần nhiều là thầy cả thầy tu; nên người Nam hay tìm rước về ngồi nhà dạy trẻ và hốt thuốc.

Thấy rõ lòng người Nam như vậy, dân Trung-Bắc sanh lòng dối trá, chủ nào vô đây cũng khẩn đen áo dài, tay cầm quạt, xung mình là thầy cả thầy tu cả thảy. Vào nhà nào gặt lường nhà nầy làm đến đổi chúng đều chạy mất. Hiện bây giờ, chốn thôn quê trong các tỉnh Nam-kỳ, thấy cứ với thầy tu ở Trung-Bắc vào thả đi kiếm ăn như công, không ai thèm vì đến. Họ ghét cho đến đổi bán thuốc-cao cũng không chạy.

Thoãn lại chỗ thầy bỏ ấy chẳng phải sái, mà thật là quá đáng. Biết mấy phen tôi đã tạm nhờ từ bào nầy mà luận về tánh tình người Trung-Bắc cho người Nam rõ biết. Người Trung-Bắc gian trá cho đến đổi kiếm phương gạt lòng nhân đức của người Nam mà thủ lợi. Như bọn đi nữ vào đây làm-mướn, nghề nói là dân Đông-hồi nếu chẳng lắm. Năm nào cũng vào năm mười chiếc nối chia nhau đi cùng các tỉnh. Mỗi chiếc chở và năm-phụ-lão-ấu ước dư vài mươi, tìm tới chốn thôn quê, xin gạo xin lúa xin bạc xin tiền, nói lắt một lời, ai cho món gì hay món nấy, đối rằng đi cầu bị bão thổi xiêu. Nghe cái tình cảnh như vậy ai lại nhẫn tâm cầm lòng cho đậu, kêu nhau cho, họ chở về chia nhau làm vốn. Đến bây giờ cái thói dã-mang gạt lòng nhân đức của người Nam hầy còn; song hầy giờ ít ai cho, trừ ra các nhà chưa biết.

Mỗi lớp gả ăn-mày rão khắp xin ăn, còn một lớp giả cô-thân cơ hàn tới xin ở mướn. Ở lì ngày chủ tin cậy, khi ấy đi đâu bão coi nhà, thì tôm hết thứa cơ lớn bước.

Còn lại một lớp khác nữa ở Saigon, coi mòi làm ăn không khá, bảy mưu rủ nhau đổi ba, dựa cầm sổ, dựa hưng khay trầu rượu đi cùng xóm nầy sang xóm nọ dối rằng xin tiền vì chôn mất người Bắc-kỳ chết, không hòm chôn thây còn quăng đề đó. Nay thấy xin miệc Tân-định, mai thấy xin Chợ-bỏ, mốt Chợ-đuổi, bữa kia Cầu kho, bữa nọ Chợ-quán, tính đã hơn bấy ngày còn thấy lần-quần xin nơi chợ Ông lãnh. Có kẻ đã có gấp xin nhiều chỗ nên biết, hỏi chơi: Thầy người Bắc-kỳ đó chưa sinh hay sao còn để nằm đó mà đi xin mãi vậy? Hay là có người nào mới chết tiếp? — Nghe hỏi lau lòng, các bọm mới xẩu lên thảo mình trở ra đi xuôi mất nước.

Gian trá dường ấy bão sao người Nam không ghét bỏ. Nhìn người Trung-Bắc vào ở ăn đây là đồng-hương đồng-chưởng hà chẳng thẹn mặt hổ lòng lắm sao?

Mới đây, có người Bắc trạc chừng ba mươi, lại giả mạo thầy tu đi phù quyên. Sở Mật-thám còn đang tìm bắt. Rằng: Có một người Bắc-kỳ, tác đồ chừng ba mươi, đón đường theo điệu thầy Giòng, giả làm Linh-mục, bên đạo Thiên-Chúa — làm ông Cha — cầm sổ đi tới các nhà ở trong Thành-phố Saigon xin tiền, đối việc đi hù-quyên đặng cất Nhà-thờ Đang-tông-thanh nào đó. Bộ tịch thiệt giống ông Cha, song sổ sách không trùng phép. Nếu chẳng vậy, ai thầy cũng đều phải lầm. Tưởng chắc nhà đạo đức không hay chữ, hoặc ở hờ vì đức tin đã lầm cho nhiều rồi. Trừ ra người hay chữ xem xét kỹ lưỡng. Bởi vậy mới cách mấy ngày trước đây, bọm ta tới nhà việc ông quan ba linh-tập tên Malivert mà tới tiền. Ông quan - ba xem qua sổ sách, liền biết là phường dối thế gạt đời, song ngài chẳng nói ra, giả ý mầng vai, cầm đợi, đặng ngài kêu linh-hầu bắt dẫn xuống bót. May sao ông Cha Giả nầy sáng hơi, thấm biết, bèn thừa lúc ông quan-ba vào trong kêu người lính đi đâu mất. Chẳng dám đợi lấy tiền cất Nhà thờ! Ông quan-ba có vào đơn kiện kẻ gian lường gạt và nạp cuốn sổ quyên cho bót. Cò-bót hỏi lại Đức-cha ở Saigon, thì Đức-cha chưng hửng, nói chẳng hề có cho ai mở lạc quyên mà cất Nhà-thờ nào cả. Bỗ rằng việc đối thế gạt đời rồi. Mật-thám đang theo dấu: Cò-bót đang mở đăng tra xét, thì ông Cha Giả, bữa trước bảy qua rồi đây, lại lới nhà bà Dain là lịnh phủ-nhân của quan Chánh-tòa Dain mà tới nữa. Bà vốn nạ, ông lin quia nói không xuôi; bà sanh nghi nên vào trong đặng bảo người đi kêu linh bắt. Bà mới vào trong, ông biết mùi ở ngoài thừa cơ lẻn bước. Bà Dain cũng gỏ cò hỏi Hiện giờ Cò-bót và Mật-thám đang tìm kiếm ông Cha giả nầy dữ lắm; song chưng rõ ông còn đi tới Saigon-Cholon-Giadinh hay đã — vì cơ mưu dí lậu, hồi ở — đi đi lục-tỉnh. Mà đi ở gì cũng không sao vì biết chạy trời không khỏi nắng; miễn người Annam nhứt là các nhà giữ đạo Thiên-Chúa, nhớ lấy, đặng coi chừng bắt giùm ông cha Bắc-kỳ nầy mà trừ hại cho bà - tánh. Cũng là người Bắc!

TRUNG-NGỌC

XIN LẬP TRƯỜNG RIÊNG

THÊM CHO NHIỀU

Thường những nhà đã lập trường học riêng

Vẫn Chánh-phủ thường hay lấy hai chữ công-bình mà xử với công-dân, nên hễ ai có công thì thưởng, có tội thì trừng. Thật là một cái chánh-sách hay hơn hết.

Tuy vậy chớ cũng còn sót là vì hễ gần mặt Trời thì nhờ ánh sáng soi rõ hơn, còn ở nhằm nơi hang hóc thì thế nào mặt Trời soi cũng không rõ cùng được. Nên ở trong làng trong đảng có làm người có công-nghiệp với nhà-nước giúp đồng-dân, nhưng mà không ai hầy, ai không biết cả, đừng nói chi đến được ban thưởng vật chi cho xứng đáng.

Vẫn lúc nầy là lúc phòng-chào Pháp-học rất nên ồ-ạo, nên từ thị-thành đến miền thôn quê, từ con nhà nghèo đến con nhà giàu, cả thảy đều tìm kiếm mà học chữ Pháp, cho đến đổi trường-học so-đẳng trung-đẳng thượng đẳng đều đông nức, không có chỗ đã mà học. Còn một nỗi các tỉnh lại lập ra trường tư để dạy học trò ăn tiền, nghĩa là chỉ riêng để cho hạng học-trò con nhà giàu có mới đến đấy học được, thế mà ở mấy nơi ấy cũng chật nứa.

Nên xem hiện tình học giới ở xứ ta thì thật là Pháp-học, phần-thanh lắm. Nhưng nếu nghĩ đến nông-nổi thì thật là thương xót cho con trẻ nhà nghèo lắm, vì không trường mà học phải đành chịu dốt cả đời.

Thiết nghĩ Nam-kỳ ta có nhiều nhà giàu-có hay làm phước, dám tuốn bạc ngàn muốn mà cất ra một cảnh chùa, hay lấy cũng cho một cuộc trường-hương, trường-kỳ chi đó, cho chứa mấy mặt biết thương-tưởng con nhà nghèo dám xuất ra bạc ngàn mà cất nhà trường riêng để dạy thì mấy trẻ ấy. Sao họ chẳng suy xét lại, kia như đem bạc muốn ngàn cất cảnh chùa, có ích chi đâu. Vẫn Phật dung long, chớ tiền bạc nhiều chùa-chiền lớn ngài là Phật có kể chi đâu, làm vậy thì mình chỉ thấy của-tiền ấy mấy tên thầy chùa ăn, chớ nào ích lợi vào đâu. Cho như việc làm phước trước mắt đây, nếu xét ra thì có chi hơn là con trẻ nghèo đang ngu dốt, không đủ sức mà đi học mình cất ra một cái trường học đặng dạy cho trẻ ấy mở mang trí-hóa. Thoãn như trường-học mình đặng được mấy trăm, mấy ngàn trẻ sau nầy có học-thức biết luân-lý cang thường, đủ tư-cách làm người thì có ơn nào bằng, công nào vì!?

Nên cạn xét những nhà nào dám cất trường riêng mà dạy thì, thì chẳng những là có công với nhà-nước mà thôi, lại còn có ơn với xã-hội nữa. Có công với nhà nước là vì học-trò ở trường ấy sẽ trở nên những công-dân có đủ tư-cách và những người biết chữ-nghĩa giúp việc cho nhà-nước, còn có ơn với xã-hội là vì mở-mang trí-hóa cho con trẻ biết nẻo văn-minh mà bước tới, thì thành ra một chúng-dân có học-thức.

Bởi thế nên ngày trước ở Trà-vinh có M. Lâm-quan-Vận lập ra một cái trường tại Huyện-thành, nhà-nước biết công-nghiệp ấy rất nên xứng-đáng nên có ban thưởng cho ngài một cái « Hàn-lâm-viện ngân-bài » (Officier d'académie). Thật là việc ban thưởng nầy rất xứng đáng khôn cùng.

Còn ở các tỉnh khác cũng có kẻ nhiệt-thành về cuộc phổ-thông Pháp-học nên tại chỗ họ ở nhà-nước chưa cất trường học, họ dám xuất ra bạc ngàn đặng cất nhà trường riêng để dạy thì trẻ con đi học. Công nghiệp ấy hả không nên ban thưởng sao, như ông Võ-văn-Tâm cựu ban-biện lồng Bình-long hạt Vĩnh-long ngài xuất ra mấy ngàn cất ra một cái trường ngày nay nhà-nước lại đem cho thầy giáo về dạy đấy. Nghe nói ông Võ-văn-Tâm nầy có lòng hào nghĩa như vậy nữa là ở lại làng của ngài, có một trẻ con nhà nghèo không đủ sức học, ngài xin đem về làm con mà cho ăn đi học. Ngài nuôi dưỡng trẻ ấy như con ruột của ngài vậy, ngài dốc lòng nuôi trẻ ấy cho ăn học đến nơi. Còn mỗi lần nhà-nước mở cuộc quốc-trái thì ngài đều giúp nhiều hơn hết, cùng là trong các cuộc quyên tiền, không cuộc nào mà sót ngài.

Thiết tưởng người hào nghĩa như thế cũng đáng nên khen và ước chi nhà-nước xét lại rồi ban thưởng cho ông Võ-văn Tâm một cái « hàng-lâm viện ngân-bài » không thì cũng một cái kim bài danh dự (médaille d'or) đặng làm gương cho người khác biết đều công-ích mà làm. Và xin nhà-nước nên hỏi các quan chủ tỉnh khắp nơi ở đâu có người nào cất trường riêng mà dạy trẻ không ăn tiền như vậy thì cũng ban thưởng đều.

Làm như thế một là thưởng người có công-nghiệp với nhà-nước và xã hội, hai là giục nhà khác nếu ở trong làng họ ở mà nhà-nước chưa cất trường học, thì đặng họ xướng ra nhà cất trường riêng dạy thì cho trẻ con học. Ngày nào được vậy thì con nhà nghèo rất mang ơn nặng vì nhờ đấy mà khỏi chịu dốt, mà lại nhờ ơn cự phú lại nông-chí mà làm sự phải, nghĩa là họ sẽ đua nhau mà cất nhà trường dạy thì, chẳng ấy không biết chừng mỗi làng sẽ có cất một cái trường, nhà-nước cũng khỏi cất nữa.

Ngỏ cầu xin mấy lời thành-thiệt nầy thấu tai quan Nguyên-soái là người hằng lưu tâm về cuộc mở-mang trí-hóa cho con dân ở xứ nầy và thường hay thưởng phạt công-bình.

Trình cảm-Vân

Vô-tuyến điện

Bordeaux, ngày 3 Janvier 1923.

Hội-nghị thành Lausanne

Hội nghị thành Lausanne nhóm lại hôm thứ ba.

Hỏa tai

Trường đại-học ở tại Dorsaes gần thành Bâle bị lửa cháy.

Pháp-quốc và đức Giáo-hoàng

Vì ông Jonnart vắng mặt, ông Cambon mới các chi phái giáo đạo đến tại đây Borg-ese mà nói mấy lời sau nầy: « Chánh-phủ và tôn-giáo vẫn ấy lẽ nghĩa mà đối nhau, thời những kết quả của sự thân thích ấy hai đàng đều phải được hưởng cả. Chánh-phủ đã giúp cho tôn-giáo nhưng xem tôn-giáo ý cũng đã muốn cho xứ Maroc có một đức cha cả để mà tự trị về giáo-đạo ».

Thưởng mề-đay

Quan Nguyên-soái Diaz gần mề-đay chiến công và khuê-bài kỷ-niệm cho ông Mussolini mà đăn ơn trong cảng nhà nước Itali và để kỷ-niệm những nhà nghĩa sĩ.

Xưa loạn nay trị

Bọn cựu chiến-binh thành Rome, sắp hàng đi ngang đến Chigi đoan thệ hết lòng trung tín cùng ông Mussolini. Xong rồi binh kỵ đến mộ quân linh sắc-danh tại hai-viện Quirinal mà tung hô vua và hoàng-hậu.

Hội-nghị đồng-minh

Tòa nội-các nhóm đại hội, ông Millerand tọa chủ, duyệt y chương-trình hội-nghị của ông Poincaré lập. Ông Poincaré gửi tòa nội-các lối 3, 4 giờ mà sang kinh-cung Crillon, bàn nghị cùng M. Bonar Law và Lord Curzon về vấn-đề bồi thường và vấn-đề phương đáng.

Ông Bergmann đã sang thành Ba-ri dự hội. Ông chẳng xin điều gì chỉ tỏ ý-kiến của chánh-phủ Ái-lo-măng mà thôi.

I-ta-li

Ông Salandra nhận chức chánh đại-biểu hội chư-quốc.

Paris, ngày 4 Janvier 1923.

Hội nghị Đồng-minh

Ông Bonar Law không chịu đủ ý-kiến. Nghe chắc rằng chiều nay bội sẽ bãi, mà các nghị-viện không thuận nhau được.

Hội-nghị thành Paris đã mãng. Ông Poincaré và ông Bonar Law chẳng rằng các nghị-viện không thuận nhau về vấn-đề bồi-thường. Sáng ngày thời phái-bộ Anglê về nước. Mai hai các phái-bộ Langsa, I-ta-li và Bạch-giết sẽ còn thương nghị lại.

Bordeaux ngày 5 Janvier 1923.

Phi-công

Nhà phi-công d'Alérious đăng đầy nhứt hoàn-cầu ra tranh tài cùng quan hai phi-công Lugus Thorret tại thành Biskra không lại. Phi-công Thoret bay 7 giờ 3 phút trên một phi-cơ máy sức 80 mã-lực, chưa vịt có lối đó chêm.

Đồ cổ

Ông Balin là nhà học-công về các đồ cổ đã có lịch di truyền ở xứ Algérie đã bài trong tạp chí « phương Đông và phương Tây » nói rằng ở thành Tlegsel người ta mới tìm ra được một mảo đồ cổ tích của nước Vân-mình Hồ mạnh đi truyền.

Chạy ngang đồng cát

Hãng Citroën mới đương sửa lại cho phái-bộ xe-hơi chạy ngang Sa-mạt Sahara nói rằng đã đến Rigel hôm 2 Janvier. Đến ngày 6 Janvier sẽ tới thành Tombouctou.

Đài kỷ-niệm

Có lập một hội-đồng, quan Thống-soái Joffre tọa chủ, để cất một đài kỷ-niệm binh garibadiens, từ trận tại Argoune vì lòng trung cùng Pháp-quốc. Đài nầy của nhà điêu-khắc Cappabiance.

Thành Lausanne

Hội-nghị hòa-binh thành Lausanne rất đình trệ. Việt quan-trọng hơn hết là các phái-viên Binh-bộ Ang-lê và Tuyết-kỳ nhóm nhau lần thứ nhứt mà bàn về vấn-đề Mossoul. Các phái-viên không thuận ý nhau nên chưa biết chừng nào mới nhóm nữa.

Xứ Anh ba-ni

Nổ điều tra về Võ-tuyến điện của I-ta-li bắn xứ Anh-kết-lê giao và cho Chánh-phủ Anh-ba-ni hôm thứ ba.

Bên Yougoslavie

55 tiền hành-bộ Chánh-phủ Bun-ga-ri tích-biên trong lúc giặc tình ra 2 triệu rưỡi. Quan Thượng sứ Yougoslavie đất lịnh thương thuyết cùng Chánh-phủ Bun-ga-ri mà giải-quyết vấn-đề ấy cho song.

Đông-Pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Thật là cả gan

Hôm tuần rồi có một tên Bắc-kỳ đến đàng hai Malivert mà quyên tiền đặng cất nhà-thờ Đang-tông-thanh. Ông hai sanh nghi, nên mời bước ra sau đặng kêu linh giữ chàng ta lại bót, còn ông thì lấy cuốn sổ quyên tiền đó rồi, đến chừng trở ra thì tên Bắc-kỳ ấy đã đi đâu mất rồi, nên ông gởi cuốn sổ quyên tiền cho ông Cò quận thủ nhi cảm.

Xét ra thì Đức-cha nói ở chẳng đó không có hỏi nào Đức-cha cho phép cất nhà-thờ chi cả, nên không quyền tiền gì hết.

Vụ ấy còn đó, chẳng đã mới hôm thứ bảy đây, có một gã nói là ông cha Annam (prêtre Annamite) đến nhà bà Phu-Nhân Dam mà quyên tiền; Phu-Nhân có hỏi về phép đạo một vài câu, thì ông cha Giả nầy ngọ-ngọn một hồi rồi lên đi mất. Ông Cò quận thủ ba còn đang tra xét.

Xin ai nấy hãy coi chừng lấy kẻo bị.

Quá chén sanh rắc

Ở góc đường Mayer và Paul Blanchy có một thầy Đội Tây tên G..., một người cai máy ở dưới tàu Allair và một tên lính nữa. Cả ba bạn đều rầy ra sao đó, đến sau gây ra đánh lộn. Người cai máy bị chẳng biết ai liệu mốt cái ve chai bể cái mũi và gây rắn, và té nhào.

Nhờ có thầy Đội Biện-lấy lại mới êm và dẫn ba người về bót.

Vụ nầy quan Võ còn tra xét.

Hai ông Tây đánh lộn

Ở tại rạp hát bóng hôm kia ông X.. đánh lộn với ông M.... nhờ có ông Cò Laurent lại xử huề.

Sang đoạt

Võ-thị-Lê bán buôn bán ở Quai de Belgique có vào đơn thưa Phạm-văn-K... về tội sang đoạt một chiếc ghe và tiền lẻ tội lính tiền trước rồi không chịu làm.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG
(Rizeries d'Extrême-Orient)
Hội nặt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số
Ở tại **SAIGON**, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại **CHOLON**

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA
MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮ TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.*

CÓ ĐẶT HÀNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lận thuốc của Ngoại-quốc vô thuốc Xứ Algérie là Tonkin-địa Langue. Bổ hết lựu thuốc rồi vô thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sâng Algérie quả thiệt là đồ thổ sâng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy tìm hút thuốc hiệu Trái-Đất.

An cắp

Thầy Nguyễn-hữu-Phu làm điền sanh vào đơn thưa ai không biết vào lấy đồ đạt cả thảy đáng 76$.

Một cây chuối mà trở năm bắp

CHOLACH. — Ở làng Tân-thạnh, nhà ông Hương-trưởng S... có trồng cây chuối trở ra năm bắp. Nó không phải trở năm chuối thường, tự nhiên ở giữa mình cây chuối nầy ra một cái bắp,rồi xung quanh có mọc deo theo bốn bắp nữa.

Thiên-hạ nghe đồn kéo nhau đi xem Ông Hương sợ điềm chẳng lành nên đốn cây chuối ấy.

Uổng! phải chi đừ vậy cho nó trở trái mà coi chơi. Cũng là một sự ít có.

Đó xét ra cũng chẳng chi lạ. Tôi trồng chuối cũng có khi trở hai buồng,một buồng trở trên đọt,một buồng trở nơi mình,nhưng cả hai buồng đều không tốt được. Tôi tưởng cho cây chuối đó hoặc bị sí dập nhâm,hoặc có cái gì ngăn trở sự sinh phát tự-nhiên của nó nên mới trở như vậy. Còn cây chuối nói trên đây có lẽ cũng thế, chẳng có gì mà bàn-tính nhiều điều huyền-hoặc mê hồ.

Cây quít trái cam

CHOLACH. — Thật cũng cho sự ít có. Ở nhà ông Hương-quản M... có trồng một cây quít. Năm nay cây quít đó, bỗng nhiên phát ra trở trái cam hết nửa bên. Xem kỹ, thì gốc quít đó cũng không có din nhập với cây cam nào khác hết.Chớ phải có vậy, thì cho là hồi trồng cây quít có lôn cây cam vô. Cái nầy không có mà lại tự nhiên nhánh quít, trở cam cũng là sự lạ.

Hay là,có ai ăn cam rồi bỏ hột trong kẻ cây quít, chừng cây cam lớn có nhờ mà cây quít nuôi đến thành cái nhánh to mà trở trái chăng ?—Nếu hằng vậy cũng chẳng có chi lạ, bởi vì người ta cũng có thể chấp nhánh đó nhánh (greffe) cây nầy qua cây khác vậy.Ai có rảnh thì nghiệm thử coi

ĐIỀN BỞI GHEN

GOCONG. — Tại Ông Tào-giám-đông (cho đăng Tổng) có Thầy-Tổng kêu là Bầy. Tổng mới hai tháng nay vì sự ghen tương mà khi không bèn phát điên. Chị nầy thường chuyên nghề mua gánh bán bưng; còn anh chồng thì theo bài bạc. Từ hồi tháng đầu giờ mắng mà có đao tỉ-hơn vợ nhà nên cũng nhau đồng đi xứ khác mà bắt bỏ vợ là Thầy-Tổng ở phà buôn rẫu buồng việc bán buôn; cho đến đến ngày nay điên cuồng chẳng sẽ là dần được.Ngày tối cứ mang gối đi cùng chợ coilí làng gặp ai chuỗi nầy. Nói chi là đàn giả, Cai-tổng, Hội-đồng cũng là làng xóm cũng đều bị chỉ ta sỉ nhục.

Mới rồi đây ngày 23 Novembre 1921, chị ta bị người anh xiều cầu lại mà chỉ ta mở ra được nên tôi đây xiều bà đi cùng chợ gặp người Cai thị cho Tân-a-ba-tây bèn mang nhiết sỉ mà chú Cai, Cai Cai giựa bèn bắt chị ta, chỉ ta không chịu lôi kéo; xây có tên coolie Mạnh chạy lại phụ bắt mà sức chỉ ta mạnh nên cự nổi hai người. Tên coolie nầy bèn cầm dây xiều kéo chỉ ta lôi rồi lại nhà việc. Chỉ ta bèn đội quần ra đặng dành coolie, song anh dây xiều nên lấy quần ra chẳng đặng. Tức mình chỉ bầy Tiếng vớ được một khúc cuối bèn phan tên coolie nhằm cánh tay, đau lắm nên tên coolie bỏ dây nữa. Chỉ Bầy thoát được bèn vén vai áo đứt trước lên, quần thì không vấn lại để lôa thể vậy mà đi cùng chợ mà khoe... cho cả mọi người. Hai bên bốn phố đều che mặt mà cười.

Từ ngày đó đến nay cho làm nhiều chuyện quái gở không bắt mực nào mà biên cho hết.

Mà ngộ cho kẻ làm cho mê đến tại đó cũng làng xóm đâu ăn khó chớ chẳng bắt đem tới đường đường Biên-hòa mà cho thả ta đường bịnh. Theo tri nghĩ của tôi thì chỉ nầy bởi ghen mà đi đến, thì nhà thương Biên-hòa chữa được, chớ chẳng phải mà qui chi bắt chỉ mà làng xóm nỡ điều nhiêu, để cho chỉ làm tôi phong hại tục mất sự thiêm tri trong làng.

Tôi cả ý việc bắt nầy được làm phước cho chỉ Bầy Tổng được mau đến đường đường Biên-hòa mà dưỡng cho hết bịnh, chớ chẳng ý chỉ, xin bề trên trong làng mựa chẳng.

Tái Hàng

Đội lời bày tỏ

Bấy lâu mãng lo việc nghề nông, tay lăm chơn bùng, ý là phận tôi vui theo nghề ruộng rẫy, chốn thôn quê sản-giả,chớ biết đâu thị tứ phiền ba đôi hội, chốn thị thành.

Vì lại, nhơn dịp tết Tây tôi cùng bạn hữu vầy đoàn hiệp bạn, ra chốn thị tứ trước là xem phong cảnh, sau nữa xem cho biết nhân vật Saigon bao nả, kẻo bấy lâu chưa từng thấy, bỗi vậy tới nơi rồi, thấy vui thật.... thật là vui, vui cho đến đổi ngã cuối nơi giữa lộ,cho đến đổi tên xa-phu là « *E-Ếp* » mà còn chưa chịu tránh, vậy tôi hỏi bạn rằng vui gì dữ vậy : « Bạn tôi liền đáp : Vậy chớ.cố-giao không nghe những bọn xa-phu nói hay sao, Ký là Saigon là chỗ chết đó cố-giao,bị những vậy mà chết,ấy cũng là sự vui không cần thân chốn thị thành. Tôm lại cùng tôi xem đường nầy sang đường kia xem thói đã mãng nhân,ác ta chen lận mà không hay không biết, chừng nhớ trực lại thôi thúc bạn lui gót trở về động lo phận việc, chúng tôi mới nói đường thiết lộ, thì đến điền chính tôi ba khấp ngã đường,day chúng tôi sao thấy ba cái đường tự ngã tư Phú-nhuận, cái thì chạy dài qua Bà-chiểu cái thì chạy vô Gò-vấp, rất nên tối tăm lầm bấy, lâm tôi phải gởm ghê những quân trộm cướp.

Vậy xin Chánh-phủ ghé mắt giùm, ba con đường ấy, và cầu xin mấy ông Hội-đồng Quản-hạt cũng nên tưởng đến ba con đường đó, kẻo đề như vậy quân trộm-cướp lâm như thế chốn cùng cốc thâm sơn, vì đề cho bề những « đơi nửa-mâu a xỉ Đỉ và hết Mc b.ộ gió cổ mới sống Đỉ rất lớn tại nơi con đường qua Bà-chiểu tục kêu là Đỉ cây Quéo, vậy xin quan trên ghé mắt giùm chỗ đó.

CHÂU-NGỌC-VÀNG.

HÁT BÓNG Ở HỌC-ĐƯỜNG

Hát bóng hiện giờ thành ra môn hữu dụng, người ít tiền cũng được xem. Ngồi mà xem hát bóng thì cũng như đi khắp cả hoàn hải xem thấy nhơn vật khắp nơi. Và lại xem hát bóng lại được thấy gương hữu ích, hoặc về giáo-dục hoặc về trí hóa, hoặc về phương tục xấu tốt đủ đều, cũng là các gương đáng nói theo hay là nên xa lánh. Xem hát bóng thật là hữu ích lắm

Hiện giờ ở bên Pháp-quốc lại lấy hát bóng mà làm sách để dạy học-trò. Như học-trò ở đồng thì thấy trong bóng những cây cối tự buổi gieo cho đến khi nó thành ra cái cây lớn. Còn như học trò ở thành thì thì thấy trong bóng những xưởng máy xưởng ro có máy móc đủ.

Vẫn học-trò không có đi tới rừng cao, không được thấy tới biển rộng, nhưng xem trong bóng thì lại thấy đủ rừng cao biển rộng.

Bởi vậy hội Patronage Laique mới bày ra hát bóng đặng giúp cho học-trò thấy được nhiều điều hữu ích về cuộc giáo-huấn và giáo-dục từ ngày 23 Sep'embre tới giờ, hội ấy đã hát hai lần tại Saigon, trong tuần tháng Septembre, 10 lần trong tháng Octobre, 18 lần trong tháng Novembre, chết 5 lần hát ở các Tỉnh 35 lần trong tuần tháng Décembre (hết 22 lần ở các (Tỉnh), Học-trò trường Chasseloup Laubat,trường Nữ-học-đường, trường học máy, trường Bà-nghề, trường Pháp-hoa ở Cholon, trường Can ho Mytho v.v. đều có được xem những bóng ấy.

Chương-trình các bóng hát như vầy.

1 · Cây mọc mé biển.
2 · Một buổi ở trường Vô-nghệ tại Reims.
3 · Một cái nhà máy lớn đang chạy.
4 · Phong cảnh miền Viên-đông.
5 · Lợi tại ông nữ (gia-đình luân lý).
6 · Một cái nhà điền khí.

Hội Patronage Laique kỳ ấy nữa trong hai năm mới tán thành cuộc hát bóng hầu để nữa đi hát thường thường.

Dề ăn Tết rồi hội ấy sẽ gởi cho các ông Đốc-học các trường một sở cuốn tổng kê những bóng hát, ông nào muốn xin hát cũng được phải do theo giờ định trong chương-trình.

Muốn thì thế cho hoàn thành cuộc ấy, thì phải cần dùng ít nữa 20 cái máy hát bóng Còn mỗi tuần lễ phải thêm 800 cái bóng mỗi cái bề dài bực.trung 150 thước, nên một thước giá 2 quan 5 tiền, mỗi tuần là cả thảy 252000 quan, gần 40000 đồng bạc. Chưa kể đến bóng điều chơi cho vui.

Hội vẫn mới tạo lập hồi 30 Mars năm rồi, thế mà qua tới tháng Février tới đây hội sẽ có 120 cái bóng.

Ấy các nhà giáo dục, các vị giáo-sư, các vị cha mẹ học-trò muốn cho con trẻ mình mau mở mang trí hóa, xin kiếp vào hội ngăn là xin hàn liên vào.

Cuộc ấy làm ích lợi cho cả thảy, mà không làm nghịch trái với đạo lý.

Muốn cho được hội ấy thì cứ viết thư cho ông *Président du Patronage Laique Cochinchinois*Saigon, và nhớ biên tên họ chức nghiệp chỗ ở cùng là ghiêm theo một cái mẫu đa chấn bản trọn năm từ 5, 10, 20, 50 hay 100 đồng bạc tùy theo ý mình. Còn nếu muốn hàn một lần thì đồng lần một lần 50, 100, 200 hay 500 đồng cũng được.

Ai mà cho 50 đồng thì sẽ biên tên vị Ký là người cho bóng hát, còn ai cho 500 đồng thì là người ký cho máy hát.

XE HƠI VÀ XE MÁY ĐẠP

Hiệu : **DE DION BOUTON**

XE MÁY ĐẠP MỚI LẠI NHIỀU LẮM

Hạ giá rất nhiều

HÃY HỎI GIÁ MỚI NƠI NHÀ

Berthet - Charrière & Cie

68, Boulevard Charner—SAIGON

ĐẠI LÝ

Ngày 10 Janvier 1923

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bốn mươi
Kim quốc	71.30
Ngân hàng Đông-Pháp	7 70
Ngân hàng Hongkong	7 75
Ngân hàng Chartered	7 70
Bắc-kỳ Ngân-hàng de la Banque Industrielle de Chine	7 70

Quốc trái Đông-pháp...49$50

Trái Phiếu ngày 9 Janvier 1923

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Vạn lợi 5 %		85 45	Vạn lợi 5 %	1920	85 60
Vạn lợi 4 %	1918	76 20	Vạn lợi 4 %	1918	87 97
Vạn lợi 4 %	1918	82 60			

MỄ ĐỐC

Giá lên xuống của nhà máy Caption bao trả lại ở một trăm 24 10

Vinhlong	4.70-4.65
Đồ-vàng	4 95 — 4 95
Sài-gòn	4.95 — 5.05
Bạc-liêu	5.00 — 5.15
Vườn-vàng	4.87 — 4.90
Giá Gunbay (bao-chứa) Tranzit	4.87 — 4.90

Giá giảng của tiệm SÂM-QUẢNG-HƯNG mỗi lượng là 4$ 3 40.

Y-KHOA TÂN-SĨ H. BIGO

Cựu Lương-y nhà thương Saint-Joseph TẠI PARIS

Cựu chánh-đốc quản lý nhà thương Nam-kỳ

CHUYÊN NGHỀ TRỊ BỊNH :

CON MẮT,LỖ MŨI, YẾT HẦU (họng), LỖ TAI

Cùng các chứng bịnh con nít

Xin nhắc cho chư qui vị nhớ rằng mỗi ngày, ngài có coi mạch tại phòng vấn của ngài *ở đường Filippini, số 37 Saigon*, sớm mai từ 11 giờ chí 12, chiều từ 3 giờ chí 6 giờ.

Còn đường đường ngành của ngài ở tại Cholon số 225 đường Thủy-binh, ngài coi mạch sớm mai từ 8 giờ chí 10 giờ mà thôi.

Trong việc coi mạch của ngài nhiệu thứ máy mốc.

Ngài làm việc với một thầy Điều dưỡng bằng cấp ở tại nhà thương Nam-kỳ.

LỜI RAO

Tôi đồng tên dưới nầy là Phan-thị-Thơ đàn-bà góa của Trương-lợi-Trinh (tên là Chân-Ẩn) ở tại Thôt-nốt làng Thạnh-hòa Trung-nhứt, tổng Định-mỹ, tỉnh Long-xuyên.

Nguyên vợ chồng tôi có điền thổ và gia sản của tên chồng tôi và tôi đứng bộ. Nhưng mà có 4 đứa con 1· Trương-thị-Liêng (Kim-Liêng) 2· Trương-Quang (tên Tài-Quang) 3· Trương-Thành (tên Tài-Sắt) 4· Trương-Tương (tên Tài-Xẻn) chúng nó không giữ bổn phận, lo chơi bời phá hư sự nghiệp. Vậy tôi làm lời rao nầy cho ai nấy rõ : Nếu trong bốn tên con tôi đây có thiếu sự của ai thì nó hiệu trả lấy. Vì quyền thì bộ tài sản còn về phần tôi cai quản. Nếu sau ai cho nó vay mượn bạc tiền, thì chẳng được kêu nài tới tôi.

Thôt-nốt Phan-thị-Thơ vợ của Trương-lợi-Trinh.

Pensionnat

HUYNH-CONG-PHAT

19-33, Boulevard Kitchener, SAIGON

Nghỉ lễ tết Annam

Ngày bổi trường : Chúa nhựt 28 Janvier 1923, ngày 12 tháng chạp Annam.

Ngày tựu trường : 7 giờ sớm mai ngày thứ sáu 2 Mars 1923, nhằm ngày rằm tháng giêng Annam.

Nota : Trường có lập lớp 1re année (cycle complémentaire), dạy từ ngày 15 Août 1922.

Học trò cũ, xin nhớ tựu cho đúng ngày.

Học trò mới, xin gởi thư dặn cho trước.

RƯỢU CỔ-NHÂC HIỆU

DEJEAN

NGON THƯỢNG HẠNG HƠN HẾT

Ai cũng ưa mộng Rượu Cổ-nhâc hiệu

« DEJEAN »

vì nó đã ngon mà giá lại rẻ.

Sau khi bữa cơm nên dùng một ly nhỏ

Có trữ bán tại hãng

DENIS FRÈRES

là Đại-biểu ở Saigon, Hai-phong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

ĐỒNG-PHÁP LỮ-QUÁN

Hotel Indochinois

Đường Espagne số 172-174, SAIGON

QUẢNG CÁO

Vẫn chân-thành Saigon là một cõi phiền ba đô hội, cho nên càng thêm cảnh bao nhiêu thì thiên-hạ càng đông đảo hẳy nhiều, cho nên nào nhà trệt, phố lầu, dẫy ngang dẫy dọc mà đâu đâu cũng chật nức khít vo, cho nên phép vệ sanh của con người phải giữ sao cho tinh khiết; giữ sao cho khỏi nết khí nực nồng.

Vì vậy cho nên chư qui khách ở Lục-châu có việc sang đến Saigon mà tạm trú một ít ngày, tuy cũng là nhiều khách sang cách sức sang cũng rất nên thanh lịch mà cũng chẳng lâm vui lòng khoái hưởt các ông cho đặng, nhơn vì đó nên nay tôi mới chiêm đặng một dẫy phố lầu rất lịch, vì cả ba phía trước sau và bên hông đều đặng thông đường thanh khí lại phân biệt với lân gia mà lập một cảnh lữ-quán mà cống-hiến cho chư qui ông nhân ba.

Phòng thì rộng rãi mát mẻ và tinh khiết, đồ chưng dọn nào gương, mùng, nệm, bàn ghế máy trắng mới tinh bóc, của ấy tôi sắm đủ ra đầy cũng có lẽ làm cho đẹp ý cho các ông các bà qui khách nhân ba mà thôi chớ chẳng phải dám thì lợi mà làm cho mất lẽ công-bình; cho hồi đã đông mà thấy đến là lấy thạo việc, rất tiện cho qui khách sai khiến.

Từng trên thì phòng ngủ, cho từng dưới thì bàn cơm Annam : Người đầu bếp rất thạo nghề mà cách nấu nướng lại tinh khiết, bất cầu giò nào cũng có đủ món sơn trân hải vị cho qui khách dùng.

Tôi cũng vẫn biết đời vẫn-minh của người trọng nhứt là vệ sanh, cho nên tôi chẳng sợ tốn hao mướn phố thì lựa chỗ trước sau trống trải địa cuộc phong quan mà đặt phòng, cốn việc ăn uống lại là môn cần nhứt, tôi lại càng trông nơi nơi kỹ lưỡng hơn hết.

Thật tôi chẳng dám khoe khoan cho lắm vậy ngày thứ hai 27 Novembre 1922 nhằm ngày mùng 13 Annam tôi khai trương kinh tỉnh qui khách tường tình tôi gót ngọc đến viếng thử một phen, thì ắc qui khách sẽ đặng thỏa lòng đẹp mắt mà giúp cho người đồng bang ta thành tựu.

Nay kính,

Chủ nhơn.

L. LÝ-KỲ-QUÂN cẩn đồn.

• PHÁP-VIỆT KHÁCH-LẦU

Hôtel de France

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-THIỆT

157, Rue Catinat — SAIGON

PHÒNG MÁT MẺ, THANH TỊNH

PHÒNG TẮM SẠCH SẼ

CÓ DOUCHE

GIÁ RẺ

SERVICE DES TRAVAUX PUBLICS

ARRONDISSEMENT DE L'OUEST

Avis d'adjudication

Lieu date et heure d'adjudication : *Le Jeudi 18 Janvier 1923, à dix heures au bureau de l'Ingénieur en Chef des Travaux Publics de Cochinchine à Saigon.*

Objet : *Fourniture de 6.200m³ de latérite pour l'empierrement de la route locale n° 8 entre les km 160+160 et 167+000 (Subdivision de Longxuyên.)*

Importance approximative: 29.800$00.

Cautionnements provisoire et définitif : 500$00 et 7000$00.

Bureau où le dossier peut-être consulté : *Arrondissement de l'Ouest tous les jours, excepté les dimanches et jours fériés, aux heures ordinaires d'ouverture des bureaux.*

CÓ MỖI NGÀY

lại uống

MỘT VIÊN THUỐC HƯỞNG

CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN cả ngày, sẵn sẵn chẳng bịnh ngày nào. Nếu bị bịnh thì hay bớt lắm là bịnh nhẹ mà thôi.

Thuốc hoàn nầy trị các chứng bịnh :

NHỨC ĐẦU, ÁN KHÔNG TIÊU, HỒNG BẠO TỲ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

DEHAUT PHARMACIEN PARIS

BÁN TẠI NHÀ ông Lorenzi DEHAUT, 181 Faubg St-Denis Paris, ông Điều Trung đã chế ra nó.

LỜI RAO

Tôi là Trần-văn-Lai, hội-đồng tổng Bình-lễ, ở tại làng Hanh-thông, Trà-luộc(Cầnthơ) rao cho thiên-hạ hay rằng từ rày sắp tới tôi không biết tới nợ nần chi của con tôi là Trần-văn-Ký là XI Bỏn.

Trước khi tôi có sanh vườn đất cho nó đứng bộ, nay tôi đã thưa với nó rất lại hết rồi.

TRẦN-VĂN-LAI

Đồ tết

LỄ SANH-NHỰT VÀ NĂM MỚI

Nếu qui vị muốn tết đi bằng một vật gì cho đẹp, thì hãy tới viếng nơi *người kế nghiệp tiệm* BÁNH-MỨT LABIGANG *159, đường Lefèbvre, SAIGON*

Theo kỳ tàu *Paul-Lecat* gởi qua nhiều thứ như : Bôn-bon, Bôn-bon hột hạnh đào màu hồng và màu xám, đồ ngăn hạnh màu tàu, Bánh trái cây, Bánh hột hạnh đào, So-co-la các hiệu nhứt, trái cây tươi đường, ma-rông áo đường thượng phẩm.

Hộp đựng bon-bon rất qui và đồ chơi đủ kiểu. Bập-bê Kettle.

Kể sơ lược giá:

Bôn-bon thiệt ngon từ 4 đồng, 5 đồng 6 đồng một ki-lô.

Bôn-bon hột hạng đào hồng, xám 6 đồng một ki-lô.

Bánh trái cây, Bánh hạnh đào 6 đồng một ki-lô.

So-cô-la nhiều thứ, từ thứ 5 đồng một ki-lô.

Ma-rông áo đường, trái cây rim đường, 7 đồng một ki-lô.

Đồ ngăn kiểu xảo 6 đồng một ki-lô.

Giá rẻ. Chịu gởi đi Lục-tỉnh. Mỗi ngày chúa nhựt : Bánh mặn, bánh bao nguyệt có bợ, bánh chả thịt nhỏ, mọi thứ bánh ngọt đều thì làm được, bánh ngọt nhiều thứ khác nhau.

Bánh mặn. Bánh uống nước theo đám, tiệc, cưới hỏi vân vân.

MOTOCYCLISTES — CYCLISTES

ĐĂNG-CÔNG-HÂN và Công Ty

số 284, đường Lefèbvre, SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Các đồ phụ tùng xe máy đạp và xe máy dầu Võ và ruột xe máy hiệu WOLBER. Võ và ruột xe máy dầu hiệu DUNLOP (bánh 600 và 650 à talon).

Bán khí đã cho xe máy dầu (có dynamo và bình nước mưa).

Bình nhồi khí đá để cho xe máy dầu (bouteilles Magondeaux).

Có bán xe máy đầu mới và cũ hiệu :

B. S. A. 4 1/2 H. P., 3 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson modèle de luxe 1922, 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson 2 1/4 H. P., 2 vitesses, sans mise en marche.

Royal-Enfield 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

Alcyon 2 1/2 H. P., 2 vitesses, débrayage et mise en marche.

Gratiens 3 1/2 H. P., 2 vitesses, avec débrayage et mise en marche.

Sẵn các thứ xe máy đầu.

Sơn xe máy đầu máu.

廣東二天堂大綢房

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

N° 38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations en substances de la Pharmacopée chinoise. Elles méritent se présenter sous un danger. A condition de se conformer, pour leur emploi, interna ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Bao lực từ vi-bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng máy vị thuốc bổn Trung-kinh. Thuốc của tiệm tôi không có màu chi lạ hết, nếu là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cẩn coi theo các lời dặn bày ở coi theo thuốc kèm theo mỗi đều là thuốc, đều tiện dụ đã hay chẳng hay.

DẦU THỐNG ĐƠN

Thuốc nhức đầu

Gặp lúc khi trời nóng, bất-hòa, cảm-mạo hàng-nhiệt, phong tà thấp-thấp, truyền nhiệm phế-kinh, làm cho bịnh nhức đầu, nghẹt mũi, ho, nóng lạnh, tiếc-tiện đỏ v. v. đồng thuốc nầy, trừ được nhiều thứ các chứng bịnh đã kể trên đó thật là một thứ thuốc rất thần-hiệu, nên để cần trong nhà phòng khi bất trắc.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày nhằm sáng, trưa, chiều uống 3 lần, mỗi lần uống 24 hoàn.

Con trẻ một tuổi, mỗi lần uống 1 hoàn hai tuổi uống 2 hoàn, ba tuổi uống [illegible] sáu tám tuổi, bổ thêm một hoàn đó. Uống với nước trà.

Giá mỗi ve là ..... 0$ 60

• ÁN UỐNG CHÁM TIÊU

ĐAU LẮC LÉO

CỐT KHÍ

BỊNH TRÁI KẾ

NHỨT ĐẦU ĐÔNG

Nước suối SAINT GALMIER

Mọi BADOIT •

LÀ MỘT THỨ NƯỚC HƯỞT SANH ĐƯỜNG TIỂU TIỆN KHÔNG CÓ THỨ NÀO SÁNH BẰNG

HÃNG TRỮ CHÁNH TẠI ĐÔNG-PHÁP CÔNG-TY NẶT DANH *POINSARD & VEYRET*

(Comptoirs d'Extrême-Orient)

BỊNH MẮT MÁU

MỤN MỤC NGOÀI DA

BỊNH MỚI MẠNH MÀ LÂU LẠI SỨC

THẬN VÀ BONG BÓNG

ĐAU MI H NHỨT GÂN CỐT

CHỈ THỊ BỔN-HIỆU

hôn bài số 15.

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHỆ CHỦ ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm "Thuốc nầy" đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng vẫn là cơ-nhơn bào-vệ xuất thân, đứng xem sóc việc bào chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trùng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cớ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng bề khi nào làm sai, hay là lấy trong tiệm không có thể thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà cho thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên [illegible] bạn hàng:

Kẻo dùng thứ [illegible] L. SOLIRÈNE là một người [illegible] thuốc tinh thần, mỗi lần thuốc bán tây [illegible] quá cầu cố thí nghiệm cho rõ tốt xấu thì giá [illegible]

Vì có bán hàng đông đảo, nên bán rẻ hết không có thuốc cũ.

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho [illegible] theo toa của quan thầy.

CHỦ ĐIỀN!
NÔNG GIA!
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI!

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp:

Làm các món nhỏ rời của mỏ-tô bằng thép, gang, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy dẫn:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở chỉ: xưởng kỹ nghệ khéo bên Pháp-quốc kiêm điểm công việc làm.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat*
môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đến gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-dây bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiến soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các hương-sư cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

Khuyên dụ

BẠN THANH-NIÊN KHẢN BÁO

Thưa mấy thầy và chư quí-hữu, tôi lấy làm bản hạnh mấy ông đoái tưởng đến phận hèn, đăng đến nhơm đông như vầy dầu khó nhọc thế nào tôi chẳng nệ đến ơn qui-vị.

Thưa qui-vị, tôi xin vô lễ mà trần thuyết một hai lời thô-kịch với bạn thanh niên, đặng tỏ ý kiến của tôi ra đây, chỗ nào sai lầm xin chư ông dạy lại.

Bờ các em: Tôi vốn biết các em phần sự gia tư rằng buộc ngày giờ không đặng thung dung mà lo tập rèn trí hóa. Khi rảnh rang muốn đàm luận chuyện học hành không người khó lắm nỗi, hằng ngày đã tỏ những mong cho các em trồi bước theo thời đợi nầy trong đường học thức, nếu có học mới rộng thấy xa nghe, như Sĩ, Nông, Công, Cổ, chư-công chư-nghệ đều biến cải theo lối văn-minh, còn về cang thường luân-lý hằng lo bồi bổ cho vẹn toàn, nếu mươn việc gì cũng do đều đạo-đức làm căn-bổn của phận làm người. Tôi lo các em ngày làm một nhọc thân thể, tôi vẽ gần cốt liệt bại trí nào bao mòn, cái tư-tưởng không có biến ra được, mà vẫn vầy cho hiệp với thời kỳ nầy trong tác cảnh tranh tri-thức và bảo thủ lợi quyền, vì các em còn bây giờ đã lìa thầy, ít gần hiền hữu, e khi phải đi lạc theo nẻo tối, uổng công cơm cha ảo mẹ, công thầy luyện tập bấy chầy, uổng trí nào em châu ung đút hồi lúc xuân xanh.

Nay tôi dòm thấy gương chứng trước mắt đây, như nước Đại-pháp là thầy bảo-hộ giống nòi ta dương kiêm đó, cũng nhờ học thức, trong cơn còn fu xuân chưa giúp việc trong gia đình được, lo tầm sư học đạo, đến khi thành danh rồi, khi rảnh giờ xem các báo cho biết thời sự toàn-cầu, những anh hùng nghĩa khí, yêu dân mến nước, lo cho nhà an nước trị; bảo thủ lợi quyền đồng chẳng, lấy gương đó đem vào trí nào. Còn những kẻ gian tà sủng nịnh, mãi quốc cầu vinh, sầu dân mọi nước biết lấy chưa ra nên ngày nay ra mộ: nước phú cường văn-minh cực-điểm trong toàn cầu đó. Bởi sự học thức không cho rảnh ngày giờ, tự thanh mi chi ư bạch-phát.

Nhưng vậy đồng bào ta thấy cái lành sáng đó lần theo May thay nhờ đời hiệu thân xuất hiện là ông Trương-vĩnh-Ký sáng tạo chữ quốc-ngữ để phổ-thông dân chúng mau hiểu. Nên mấy ông thức thời vụ, mới ra xin Chánh phủ lập nhà báo quốc-ngữ đặng quản dân tài khai dân trí, điều đắt nói giống ta cho mau tấn bộ. Khi ấy mới xuất thế một số báo quốc-ngữ Nông-Cổ Minh-Đàm, mà thôi. Đến ngày nay báo tây nam 9-10 nhà hành bút đó thấy tấn bộ chăng? Nhưng vậy chưa được thạnh hành cho mấy, vì chúng ta chưa chăm nom cho đủ. Các em phải biết rằng nhà báo quan chẳng khác nhà đèn điện của các hãng lập chạy trong châu thành đó, nếu giăng dây đến đường nào sáng tới đường nấy; trong phố nhà là chỗ kín nếu ta giăng dây cho chạy trong nhà đều sáng rỡ cho mọi nơi rất rõ ràng lắm. Còn nhà báo quan để ung đút thêm trí não của con người ta mà liên tiếp nhà báo cũng như dây giăng trong ngũ tạng lục phủ ta sáng lăng thông biết mọi nơi phận làm người.

Phải biết mấy ông ra bình bút trong báo, chẳng quản bao đành lợi, muốn quảng khai dân trí, đó thôi, phải đang tay trừ thế mà thời yên dân mến nước chẳng. nên đa tăng mong đoàn hậu tấn lực theo ánh văn-minh cùng thầy Đại-pháp, đặng làm cho Việt Nam ta trở nên một nước giàu, dân mạnh, khỏi lòng thầy phiền trách dân không khai hóa, uổng cho thầy lo điều dắc bấy lâu. Như xem báo mà rõ nguồn cơn mới mở lòng bác-ái mà lo bảo-thủ sanh-tồn đồng chưởng, nhưng muốn việc đều có ích cả, chẳng biết bao nhiêu nỗi cho cùng cho tột. Nay tôi đam những bằng cớ đã kết quả rồi lấy làm rõ cho quốc-dân, trung ra cho các em rõ.

1· Năm 1910 đồng-bào ta nơi đất Bắc tai nạn thủy bội, ấy nghiệp điền làn người nổi trôi nơi dòng nước, kẻ xa cha kẻ mất chồng, lìa mẹ chích chiếc nơi biển bắc, thảm thay. Nhờ các bào ngoài Bắc trong Nam; kêu reo mật cách thảm sầu, nên đồng-bào ta trong Nam nỡ ngồi ngó ngo đành, lúc đó ông Phú-quang-Chiêu với nhiều qui ông ra xin Chánh-phủ nghĩa quyên, đặng quyên tiền giúp cho lập đỡ cơn đói lạnh. Chánh-phủ thấy vậy cũng sẵn lòng tiếp hội lạc quyên được hơn mấy muôn đồng giúp đồng-bào ta đất Bắc, phải xứng đáng cho nói Hồng lạc ta chăng. Từ đó đến nay Bắc Nam ta tương-ái cũng nhờ nhựt bảo mà reo hò mới thấu mau vậy.

2· Năm 1914, Đức lấc tha mỏ muốn phá nhân quyền công lý, chiếm đoạt ngôi trời, Đại-pháp muốn giữ quyền công ý cổ võ Đông-minh, đồng xông tây đục, nam tảo bắc trừ. Trong cơn đó các bào khuyên-khích tinh thầy nghĩa trò, đồng-bào ta dòm thấy Đức lấc ỷ mạnh hiếp yếu, nhiều tay anh hùng ghĩa-khí, ra tùng chinh ngoài Đại-pháp, tảo trừ Đức lấc, đặng đem con nhà nợ nước mới xứng phận râu mày, đặng dựng chủ nhân quyền công lý, trời chẳng phụ dân hào nghĩa nhứt bỏ bà ứng xô đồ Đức lấc bỏ tay hàng dầu. Ôi thôi nhắc đến đây, ngậm ngùi nỗi giống ta, mấy muôn người trải dạ phơi gan nơi đất khách xương tàn rũ rượi biển trời, Âu; Bỏ thê thằng tử phước nơi quê vứt hiện tiền, vì nghĩa đồng-bào ra tay gánh chịu, nay chúng ta được an-cư lạc-nghiệp, danh khắp toàn cầu, hưởng mùi tự do, nên lạc dạ ghi xương người chín suối, đó có phải nhờ học thức, xem cái bào mà đỡm đường danh lưu muôn thuở thanh sử còn ghi đó rất qui thay.

3· Năm 1919 khách-trú chiếm địa vị thương trường ỷ quyền khi thị đồng-bào ta, trong các bào Tây Nam đều kêu nhau trong Nam-kỳ đồng chung cộng lo bảo lợi quyền, nên trong 3 cõi có động một cuộc thương trường coi rất kịch-liệt, rất qui thay, tay trong số mười phần hư hết sau chớ phải điều tân hết sao; có phải nhờ nhà báo mà thức tỉnh ta mười mấy năm trường mới ra một cuộc tranh thương đó chăng. Tuy hại một lần dạ khu khu mà lo tới, chớ chẳng phải bỏ qua cuộc lợi quyền đâu. Đáng mừng thay.

4· Năm 1921 quan Toàn-quyền Long muốn mở mang cho Nam chi Bắc để bề giao thiệp, đường thực-nghiệp đặng thông đồng, vì đồng bào ta đất Bắc đã nói hóa cũng có chỉ dụng trong nước, còn trong Nam-kỳ mắc lo trông tia, bỏ luống công thương. Nên ngoài muốn giữ quyền lợi cho đồng-bào ta; khỏi tiền ra ngoại-quốc. Ninh phòng làm đường hỏa-xa từ Vịnh cho tới Đông-hà số làm phỏng vay 6.180.000 đồng ngoài cho trong cõi Đông-pháp rõ nguồn cơn, các quí báo trong Tamkỳ kêu la in ỏi, mấy ông làm đầu dân-tộc, khuyến dụ và dứt lời đồng-bào ta mở tủ chang liền chịu tiền mười mấy triệu đồng. Phải là thêm cho dân cối Việt-nam ngày nay không? Nhờ vậy mầu-quốc hết lòng yêu mến ta trong buổi nầy, hết nghi ngờ là dân ta không bảo nghĩa. Phải nhờ các báo reo hò chỗ nào không tốt, nay mới đặng vẹn toàn đặng đó.

5. Bương kiêm năm 1922 buổi Mẫu quốc làm nơi binh cách, nay mới rõ lòng dưỡng tư nên có câu (Gia bần trí hiếu tử, quốc loạn thứ trung

(Coi tiếp trương thứ tư)

TIỆM NÃO ĐÂU? 同

KÍA TIỆM ÉPICERIE RÉTROPOLITAINE

HIỆU : TRẦN-ĐĂNG ở đường d'Espagne số nhà 148,

ngang chợ mới SAIGON

Thì có bán đồ hộp, các thứ trước lấy thượng hạng và đầu thơm nhứt hạng v.v. giá rẻ hơn hết, chẳng có tiệm nào bằng. Chủ tiệm biết chỉ ăn-hiêu đãi-sĩ, buôn bán chơn chất đáng cho qui ông, qui bà tin cậy.

Chư qui ông Lục-châu muốn cần dùng món chi, cứ viết thơ ngay cho tiệm thì tiệm sẽ gởi Contre-remboursement cho các ông lấp tức chẳng hề đề trễ.

Chú-nhân cẩn-khải.

LỜI RAO CẦN KÍP

Nay tôi Lâm-thị-Nhẫn ở Bà-đông, hạt Trà-vinh, cho hay rằng, kể từ ngày nay, tôi đã thôi thầy Lê-văn-Tây, Phó-tổng Bình-trị-hạ, hạt Trà-vinh.

Những lấn bạc ai cho thầy cấp cứ việc ra mua giấy xe lửa nhỏ đường mé sông, đi tới Cầu-kho hồi thăm cái hãng của ông Lê-phát-Vinh ở đâu thì ai ai cũng đều biết.

Hãng đệ máy LÊ-PHÁT-VINH
Quai de Belgique Cankho (Saigon)

HÃNG CAO-SU TẠI CẦU-KHO

LỜI RAO

Cho mấy chu có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 9 đồng; Ruột (chambres à air) 2$60 một cặp.

Tại Hãng nấu Cao-su, ở đường Douaumont Saigon.

芳藤首銀金源基貴西

Lời rao

Nay tôi xin cho các Ông các Bà đặng rõ, cái tiệm tôi ở bên Âu-châu mới gởi qua những hột thầy-xoàn nước trắng xanh, và cũng có các thứ đồ Nữ-trang hàng vàng kiểu mới đã thử lại có hiệu hột-xoàn lớn nhỏ cũng làm thiệt hẳn hẳn.

Các xứ (Thôi Tây) cũng có mới gởi qua sử đồng-hồ treo lớn nhỏ, và kiểu cái quí, cần mấy mốc thì thiệt tốt và chắc có đủ 15 hột chai đi đúng. (15 Rubis) hiệu: CYMA và OMÉGA.

Giá bán nhẹ hơn các tiệm khác như chư khách muốn mua đồ chi, xin tới tiệm ta thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Tiệm thợ bạc

KYYUN

n. 179, Rue Catinat SAIGON.

LÀM VÀ BÁN ĐỒ THÊU

Làm những đồ: Quang, hồn, tang tế; để thờ trong đình: Tàng, điểm, tiêu-bàn và làm đồ theo trong bản-hát: Giáp, mẫng, tàng, cờ, màng văn văn. Những món đồ kể làm đẹp, hoặc nỉ, hoặc kiểm tiền, đủ màu, đủ phơi, đều giặt giũ không phai màu. Đồ tốt bán thiệt giá, không nói lên, không nói xuống, đặng tiện cho qui khách khỏi thất công trí.

Ở Cho-lớn cũng có tiệm Hiệp-Tân số 52, đường Canton sang lối muốn cho tiện đường cho quí khách; nên lập thêm một tiệm nữa ở đường Espagne số 176 Saigon, bên tay trái thì Cầu-long-Giang khách-sạng, bên tay mặt thì Lục-Tỉnh khách-sạng, hiệu tiệm tôi là Quảng-phú-Hòa kinh đốn.

HÃY ĐẾN XEM NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

ở gần bên nhà hàng Continental

136-138 đường Catinat 136-138 SAIGON

Có nhiều thứ máy chụp hình mới đến như là: Goerz, Ihagée, Francerille và ông đóm thiên-lý à prismes Goerz.

Hãng trở lại Đông-Pháp: Stéréopides Gaumont, Stéréo-panoramiques Monobloc, Vérascopes Richard, Jumelles extra plates Bélliéni 9X12 v.v.

Vest pocket Kodak ông đóm

— achromatique... 18$90
— rectiligne..... 23 90
— « anastigmat 7/7.. 35 50

Khuôn hình nhiều kiểu tối lạ.

Hàn sửa thấu rõ hằng đầu.

Kết tế rõ hằng đầu.

鎮 私 依 利 昌 廣 貢 西

ĐƯƠNG-DIỆN

MARCHAND DE MEUBLES

160-171 Rue Catinat

SAIGON

XIN CÁC PHÚ-ÔNG CHÚ-Ý!

Làm người ở đời lấy chí làm sự nghiệp? Muốn có sự nghiệp, trước hết phải nên đã-đạt thấp vật trong nhà. Bởi vậy, nẫu cho hàng của chúng tôi có đã chư quí-vị mua đăng, trước xem chơi cho loạn chí, sau đã đánh tâm đó kỷ-niệm cho chúng coi những là. Giường tây bằng cẩt, bằng theo và sắng đã, ghế nghỉ mát, ghế bố, « Bureau » thấp đã trở kiểu, bộ-ván, mông, gối, bộ-phế nẫu sắc, kiểu sai (gaines) ít đồng bàn, một cây và mặt đá chu-thanh, lớn nhỏ; cho những bàn ghế thấp kiểu kiểm thời (antiques) toàn là cây đánh mộc cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các nơi, vì tôi có người thợ mới lại hàng bán các xứ (Thổ-tây) chở lại.

Xin qui-ông, qui-bà chớ dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ắt vui khoái! Tiệm tôi tập ra ở Nam-kỳ có hơn mấy chục năm rồi, ai ai cũng đều tin cậy.

Của qui-ông, qui-bà muốn đặt đồ-đạc theo ý mình thì chúng tôi xin sẽ làm y theo kiểu, vì bổn-hiệu có xưởng lớn lắm.

Xin chư qui-vị ghi lòng, tôi xem quá một phen đã rõ.

DƯƠNG-DIỆN

Pommade Cadum

THUỐC DÁN CA-DUM

Trị các bịnh nơi da mỵ

Thuốc dán Ca-dum có tánh làm mát mẻ êm ái và làm lành bịnh cái chỗ da nào bị sần đỏ nóng nảy mọc mụt. Thuốc dán Ca-dum giúp cho những người nhứt thiết phải bịnh ngoài da mà rên siết lâu ngày, đàng nó liền nghỉ được êm ái. Nó trừ được giống ngứa ngáy đường nhầy mắt. Nó biết đặng nó cho kẻ bịnh thì trừ liền bao nhiêu đều cực về bịnh nơi da. Thuốc dán Ca-dum lấy làm hay trong những bịnh mọc mụt, lát vol, ghẻ chốc, da nổi vảy, sần đỏ, u nhọt, trầy xước, đau nơi con trẻ, bao giờ đã bịt gió cũng vít tích.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

Opérateurs sortant des 1ers Maisons de Paris

KHÁNH-KÝ & Cie

THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO HƠN HẾT

54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON

Téléphone N° 610

TRAVAUX D'AMATEURS

PORTRAITS EN TOUS GENRES

Pose par tous les jours à l'atelier et domicile

PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX

Portraits dessinés à l'encre de Chine sur papier Bristol

TRAVAUX D'ART

CHARBON AQUARELLE GÉLATINO

Retouches artistiques très soignées

LỜI RAO

Tôi Long-hải mới cất cái nhà cho mướn, gần villa Bellevue, nhà cao cẩn 3 căng, ở dưới thì để xe-hơi và bồi. Trong nhà để đồ đùng, giường, nệm, ván, ghế, ly, chén, đĩa, tây và annam, khăn bàn, vấu vân đủ hết.

Ở đó bougies, đèn carbure và đèn dầu lửa đủ thứ, người mướn phải sắm bougies và carbure, chủ cho mướn sẽ chịu dầu lửa và cắt đặng cho người mướn nhà nấu ăn tự 9 mình.

Giá mướn: 5 ngày đầu mỗi ngày 4$00.
25 ngày kế mỗi ngày 3.00.
Còn như trọn tháng thì 90.00.

Ai muốn mướn hoặc đến Long-hải hỏi người gìn nhà, hoặc đánh dây thép trước cho **H. Pierre TIÊN**, *Baria*.

• Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy đẹp đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu như quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Chốn DƯỢC-TÂM LƯỠNG MIỄN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không.

XIN LƯU Ý !!!

Hỏi người Saigon

Chúng tôi có một lời phải mà khuyên chư lãm trước khi chưa tiền đi mua đồng trong ba bữa tết và trong tóc đầu năm tây. Ấy là trước khi chư tôn đi mua đồ xin hãy nhớ đến viếng tiệm ĐỨC-THỊNH mắc bài 81 đường Catinat SAIGON ở đây có bán nhiều mặn thương bảo hàng mà lại giá rẻ hơn các nơi. Tiệm đây có chưng các món đồ hàng bạc, đồ hàng nhiễu, đồ thêu thùa, ren, đồ hàng ngà, đồ hàng sành, đồ kiểu hàng đồng đỏ, in-hương văn vân, đồ bằng cây trắc và bằng gỗ, thảo ra thấy lại đề không sợ, chỗ chuyên đi chỗ khác phải hư.

Ở các tỉnh nếu ai mua thì gởi cách « kiểu vật giao ngân » (Contre Remboursement).

Làm kỹ càng, nhân đề đánh dấy thép : CHAUVIN SAIGON.

RA VÔ THÔNG THẢ

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHẮN ĐEN)

Propriétaire du Suối-đôn à Binh-nhâm

LÁI-THIÊU

Chế làm khăn bùng, Bombay và Nhiễu tàu đủ kiểu kim-thời, có kiểu cúp tóc mướn kết đính lại dùng như nón vậy, rất tiện-phải đo ni, bằng muốn vấn thì khỏi đo. Coi mướn đây mỏng tây ý muốn từ 2 tới 4 lớp thôi.

Khăn đặt sẵn mỗi khăn 3 đồng: bằng hàng Bombay - Bông, cùng Nhiễu tàu thương hạng Quế-hương mua sẵn phi tội chịu, song phải gởi Mandat trước cho tiện lới tôi ở gần Poste Lái-thiêu không dùng cách lãnh hóa giao ngân, nếu muốn gởi Contre-Remboursement phải đến Poste Thudaumot và sở phí nhiều xin quí ông rõ. Công mua sẵn gởi thơ thương nghị công tôi.

Kính cáo.

CÁO BẠCH

Kính lời cùng chư quới-vị đặng tường :

Tiệm QUẢNG-HẠP ở lại ngã ba đường Schrodder và Amiral-Courbet, ngang chợ mới Saigon, nay đã dời lại tại đường d'Espagne, môn bài số 178, 180 và 182, trước chợ mới Saigon. Tiệm mở ra rộng rãi mát mẻ, bàn đã thứ rượu và vật thực Langsa, cách làm rất sạch sẽ mà lại tính giá rẻ.

Còn trên lầu thì có đọn phòng ngủ cũng theo cách Langsa, phòng rộng rãi mát mẻ, đồ đạt tinh khiết, có đèn khí và quạt máy, lại có nhà tắm và cầu tiêu riêng trên lầu.

Xin chư quí vị có dịp nhân du hãy ghé lại tiệm tôi dùng cơm và nghỉ ngơi chơi cho biết, thì tôi rất cảm tình quới-vị không cùng.

QUẢNG-HẠP Cẩn thỉnh,

Nguyễn-văn-Chức

50, 52 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim thời, có thợ rập máy thiện nghệ, họa đồ chi giùm không ăn tiền. Bán đủ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

MỘT CÁI TIN LÀNH

Bổn tiệm mới tiếp được vỏ xe hơi mới PNEUS A TRINGLES, « BERGOUGNAN CABLÉ »

Xin bản cho chư-tôn giá rẻ hơn các nhà khác.

XIN ĐẾN XEM TẠI TIỆM

L. DESMARQUOY & Cie

8 đường Pellerin, môn bài số 61

SAIGON

MUỐN CHO CHỦ-TÔN MỖI NGƯỜI ĐƯỢC HƯỞNG CÁI LỢI ÍCH, CHÚNG TÔI XIN HỨA CHO HUỀ-HỒNG CHO NHỮNG BẠN HÀNG MỚI.

TẠI HÃNG CÙNG CÓ BÁN VỎ XE KÉO và XE MÁY ĐẠP ĐỒ MỚI ĐẾN CÙNG HẠ GIÁ

NHÀ GIẤY VÀ KHO LỚN CỦA HÃNG L. DESMARQUOY & Cie ĐẾN NGÀY 15 OCTOBRE TỚI ĐÂY SẼ DỌN TẠI SỐ *61 ĐƯỜNG PELLERIN* (gần lối Casino)

(*Tiếp theo trương thứ ba*)

thần). Từ ngày đẹp giặc Đức an rồi, chánh-phủ hằng trông noan cho dân Nam-việt, lo mở mang cho đường học thức, nghiệp-nghề cho thạnh-hành, nên Chánh-phủ chỉnh đốn hội-đồng quân-hạt tăng số cho đủ mười vị, cho đông người lo mưu khai hóa quốc-gia tấn-bộ. Chánh-phủ quyết dạ mong cho đặng kẻ hiền tài tâm phương mầu diệu cho Nam-kỳ đỡ-sở, mới an lòng đẹp đạ Đại-pháp. Nên lời chỉ dụ thi hành ngày 15 octobre 1922 chọn dân tài, các quí báo Tây Nam hằng ngày luận luận bàn bán về hội công cử trạch nhơn tri tài, bảo hộ lợi dân ích quốc, chẳng phải hội mua quan bán tiếng đâu, mà làm cho bỉ sĩ dân ta hội nầy. Để mục chỉ quyết xin những tay tham danh đoạt lợi, đừng ngăn đường chánh chỗ của tay hiền đức mà hại cho mấy triệu sanh tinh đương con hoài vọng. Cho nên mấy ông tru thế mẫn thời dòm thấy thời dợi phải rồi, ra tay gánh vật đền bồi theo phận đường tu mi : ứng cử hơn 30 người cho thừa sai công cử, đến 15 Octobre ngày vừa mãn chọn đăng ba ông rất vui mừng cho đồng bào ta, không tiếc công kêu réo hơn mấy tháng, đặc kỳ sở-nguyện chưa đủ 10, qua ngày 29 Octobre hội công cử huờn nguyện, các báo cũng phong rất kịch liệt, đặng y như sở vọng trên đó, mãn ngày thêm 7 đủ 10. Ngông xem cũng rất mừng cho đồng bào ta biết chọn tay hiền đức.

Phải nhờ các báo thông đồng luận biện cùng lục-châu quân-tử có dạ nhiệt thành, bài bác thói tham lam xa lánh, ra cuộc thuần phong mỹ-lục đó chăng. Nếu tôi chẳng hệ khô khọc mua các hiện qui báo cho các em xem cho biết đường dòi thay đổi khỏi bề lầm lạc nhơn quân xã hội? Vậy tôi khuyên các em ngày giờ dư ráng mà xem bào trước học vấn sau lễ nghi phong tục thời cuộc phong chào, thay đổi, rõ nguồn con ý hiệp với thời-kỳ ; lo trồi bước với ngoại bang, ấy là hạnh phước cho nước nhà lắm lắm.

Nay tôi hết dạ khẩn cầu các em đồng như sở nguyện, dầu tôi còn một tất hơi trên cõi tạm nầy, cũng liều thân khó nhọc với các em đó thôi.

Trong Tác tiện Lục-châu
thay mặt cho hãng
Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles
đến cả bán thứ dầu hôi nầy
Trong Lục-Tỉnh anh em muốn bài thăm dầu chi, xin viết thơ cho hãng Cie Franco-Asiatique des Pétroles ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 100* chủ hãng sẽ hồi âm lập tức.

BÙI-QUANG-NHO

BỂ TRE

Bổn hiệu có trữ bán đã ba năm nay vải màng của hãng Châu-thuy Bắc-kỳ chế tục kêu là Tulle Tonkinois, rộng khổ trăng tốt lắm mới cây dài 20m,40, ngan 0m,80 giá có ba hạng khác nhau từ 48,50 6$,00 và 6 đồng ; có bán vải trăng may nộc bề khổ 0m,90 mới mètre 0$ 35. Mùa nắng là mùa muỗi ai muốn khỏi bịnh truyền nhiễm vì muỗi cắn, hãy nhìn xài vỏ lối đã may mật cái màng cho khỏi muỗi cắn. Bổn hiệu cũng có trữ bán cáng viết máy của người Bắc-kỳ làm giống như cáng viết bên tây lại, mỗi chục (12) là một cái, như mua nhiều về bán thì mỗi chục (12) là tám chiếm Có trữ nhiều thứ hàng bắc và hàng tàu nhuộm tại Bến tre như ai muốn mua thì bổn hiệu sẽ gởi contre-remboursement tới nơi chang sai. Xin chiếu cố.

Tôi cũng có bán bông khán mỗi cây tử 19 tới 20 bước giá 14$50.

Nhà họa chơn-dung

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN ở ngang ga xe-lửa giữa Chợ-Cầu Saigon có trữ đủ các thứ thước nôn Nhị-Thiên-Đường (Cholon). Bán y giá và có bán nhiều thứ nôn thiệt tốt mà giá thiệt rẻ.

Kể từ ngày mua thứ dầu hôi hiệu Mỹ Ban *Le Pétrole Ancrel* của hãng *Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles* mà đăng đến nay thấy ai hao đi sáng suốt mà không sẽ thôi. Thật là thứ dầu tốt nhứt hạng trong Bổng chu.

Lê-văn-Bền

ĐÓNG GIÀY VÀ BÁN NÓN

HIỆU : « PHÚ - TOÀN »

17-19, rue Amiral Courbet

SAIGON

Ai muốn MUA SỈ (*EN GROS*) những hàng TƠ, LỤA BẮC-KỲ, (*Soieries du Tonkin*) cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mua mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THỊNH

4, Rue de la Soie Hanoï

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm Đồng-thịnh ấy cũng trả lời tử tế.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG *L. CAFFORT*

HIỆU « ALCYON »

ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm hồi khai trương Trường đua xe máy đạp lại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

KHO TRỮ TẠI

MAGASIN UNIVERSEL

187, Rue Catinat, 193

SAIGON

Xi-gà MINERVA

(MA-NÌ)

Thứ MONITROS	hộp 25 điếu	4$50	
« PERFECTOS	« 25	«	3 80
« BUNDYVAL	« 25	«	2 30
« BOUQUETS	« 25	«	2 30
« EPICURES	« 50	«	4 75
« San TOMBAS	« 50	«	5 50
id.	« 100	«	10 00
« LUXURES	« 100	«	7 50

Trên mỗi hộp phải nhớ tên xứ Ma-ni.

Có trữ bán nón hiệu « COQ GAULOIS ».

Có trữ bán Savon DY-FOAM để cho mình nhuộm vải tự lấy mình.

Có trữ bán đồng hồ « Reine des montres.

Có trữ bán vải lỉ ông đã may mùng hiệu « E. R. ».

Có trữ bán đồ sắt miệng hiệu « BOTOT » v. v.

DIRECTEMENT DE LA FABRIQUE

Envoyez sur le Cadran

LES MOTS LA REINE DES MONTRES

Mamr Principale d'Horlogerie

PETOLAT Frès & ANDUENOT

à BESANÇON (Doubs)

(Fabriques à BITARNOUX, MORTEAU, VILLERS-LE-LAC)

Mua mỗi cái đồng-hồ trái quit hiệu « REINE DES MONTRES » xin phải nhớ đói một tờ bảo lãnh.

Giá : 8$ một cái.

MAGASIN UNIVERSEL

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vị-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cũng là trán kiện tinh thần, hết kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mồn hễ uống rượu nầy vô, thì ít đặng cỡ lão thanh đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm liệt, da thịt đỏ sáu, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở *đường Marin số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

PHARMACIE PRINCIPALE

L. SOLIRÈNE

FONDÉE EN 1865

SAIGON

PANSEMENTS — CABORATOIRE — SPÉCIALITÉS — PRODUITS CHIMIQUES — PHOTOGRAPHIE — DROGUERIE — PARFUMERIE — ACCESSOIRES — HERBORISTERIE — BANDAGES

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARAP

CHUYỆN MỘT NGƯỜI LỄ MỘT NGÀY

(*Tiếp theo*)

Hạ-thần xin vua cha hạ-thần cho phép hạ-thần đi qua thành Bắc-đát xem chơi, vì hạ-thần nghe nói xứ ấy có nhiều đồ qui báu đáng xem lắm. Vua cha hạ-thần chịu cho hạ-thần đu lịch xứ ấy. Bởi hạ-thần muốn giả ra phàm dân mà đi dặng không ai biết được, nên hạ-thần ra đi, không ai đưa đón và không chi rầm rộ hết. Người đi theo hạ-thần thì duy có chàng Xa-ít và vài đứa nô-bộc mà hạ-thần vẫn biết có lòng trung tín với hạ-thần.

Khi ra đi, hạ-thần đeo chiếc cà-rá vào ngón tay của hạ-thần, và lúc đi đường thì hạ-thần nói chuyện với chàng Xa-ít rông có một đều là về chuyện năng công-chúa mà hạ-thần vẫn nhớ luôn luôn trong trí khôn và hình năng duy giữ chặc trong tay hạ-thần.

Khi hạ-thần tới thành Bắc-đát rồi, hạ-thần đi xem những cảnh vật đẹp đẽ nơi xứ ấy và hỏi thăm những người thông thái và thạo việc có biết vua A-as-banh là vua cai trị xứ nào chăng? Hạ - thần hỏi thăm nhiều người lắm mà không một ai biết, mà trả lời cho hạ-thần đặng hết. Mấy người ấy lại chỉ cho hạ-thần rằng nếu muốn biết lại hãy tới thành Bách-gia tìm hỏi ông Bách-ma na-ba là một ông già nay đã một trăm bảy mươi tuổi rồi, không việc gì mà ông không biết, hỏi ông thì họa may tìm dặng.

Hạ-thần nghe nói vậy, hạ-thần liền sang qua thành Bách-gia mà hỏi thăm ông già ấy. Người ta chỉ nhà ông, hạ-thần liền tới đó, thấy là một ông già tuy sống gần hai trăm năm rồi, đầu râu bạc trắng mà bộ còn tráng kiện lắm, mặt đỏ như người còn trai tráng vậy. Ông thấy hạ-thần bước vào chào ông, ông bèn cười mà hỏi rằng : chàng tới có việc chi cần kíp lắm sao ? — Hạ-thần đáp rằng : thưa ông, châu muốn biết vua A-as-banh là vua cai trị nước nào, thật châu có đều chi thiết, muốn biết được vua ấy. Châu có hỏi nhiều người thông thái tại thành Bắc-đát, song không một ai biết mà chỉ giùm cho châu, lại bảo châu tìm tới đây mà hỏi thăm ông. thì chắc là ông biết mà chỉ cho châu. — Ông già nói: mấy người ấy chỉ cho chàng, là tưởng lão biết, chớ không đề lão cũng không biết chắc mà chỉ giùm cho châu. Lão nhớ mấy mươi có nghe người hành-khách nói rằng vua A-as-banh là vua trị vì một nước ở gần cù-lao nước vua Xê-rân-đip ; lão nhớ mấy vậy, mà không biết chắc có phải vậy chăng?

Hạ-thần cám tạ ông Bách-ma na-ba, vì ông chỉ chỗ cho hạ-thần, tuy không thiệt chắc, song cũng như mở đường cho hạ-thần biết nẻo mà tới, họa may có nhẫm chăng? Hạ-thần bèn lính đi tới cù-lao Xê-rân-đip. Hạ-thần chàng Xa-ít và mấy đứa nô-bộc bèn đi tới vịnh Bách-gia, xuống một chiếc thuyền buồn, quả giang qua thành Xu-rát. Rồi tử Xu-rát, chúng tôi đi tới thành Hoa, may lại gặp thuyền đang sửa soạn qua cù-lao Xê-rân-đip. Nguyên thuyền nầy thì chạy bườm, chúng tôi đi bữa đầu thì trời êm biển lặng, qua ngày thứ hai, rồi bị trở gió, kế chiều thì thành ra một trận bão rất to. Cả thuyền bạn bè thấy gió lớn, biết rằng không thể cầm cự cho nổi, nên chặc dây xả bườm, rồi liều cho ngọn sóng đổi dập chiếc thuyền, rồi may mà rủi duy phú cho trời. Cha chả! Bão to lắm, sóng khi thì nhậu xuống lắm cho thuyền xuống gần đáy biển, rồi khi lại nhồi lên cao như tột mây xanh. Kế nước ào vô trong thuyền, lâm cho người người đều lo sợ, thả tam-bản xuống, mạnh ai lo cho nấy. Hạ-thần với chàng Xa-ít xuống đặng một chiếc tam-bản, rằng bơi được chừng mươi thước thì chiếc thuyền đã bị chìm nghẹn xuống nước.

Hạ-thần và tên Xa-ít ở dưới tam-bản rằng chịu trọn một đêm ; chừng sáng ngày thì lại thấy trợ: một cái cù-lao nhỏ. Chúng tôi bèn bơi riết vào cù-lao rồi lên bờ, thì thấy cây cối nhiều lắm, mà cây nào cũng có trái sai hoằng, thông xuống đụng tới đất. Lúc ấy chúng tôi đã đói bụng, thấy trái cây như vậy thì mừng, chúng tôi bèn hái mà ăn thì lấy làm ngọt ngon lắm. Chúng tôi ăn đã thèm, rồi mới cột chiếc tam-bản vào cột cây, và đi lần lần vào phía trong đất. Chúng tôi càng đi vô trong xa thì càng lấy làm vừa lòng, vì không có chỗ nào mà đẹp đẽ và phải thế như chỗ nầy vậy. Lại thấy có cây trầm hương và bạch đàng hương mọc nhiều lắm, có nhiều cái suối ngon và bông tốt thơm lắm.

Một cái cù-lao đẹp đẽ phải thế như vậy, mà có một đều làm cho chúng tôi lấy làm lạ, là sao tuồng như không có một người nào ở hết. Hạ-thần mới hỏi Xa-ít rằng : bởi duyên cớ gì mà cù-lao nầy lại không có người ở? Không lẽ chàng ta đây là người tới cù-lao nầy trước hết? Chắc cũng có nhiều người tới đây trước chúng ta chớ, mà sao lại bỏ đi không ở tại chốn nầy ? (*Sau sẽ tiếp theo*).

SAIGON. — IMP. DE L'UNIQUE TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES L'administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage : 3150 ex
Saigon le 10/1/1925